

A kis Vuk, mint információs specialista és innovátor

„Körülnézek, mert elveszünk” – mondta Vuk, amikor a gabonaföldön bujkáló rókkák meghallották, hogy számtalan kaszás közeledik, nagy zajt csapva. A remegő Karakot és Ínyt magára hagyva hősünk fel is derítette, hogy a másik oldalon, a menekülés irányában viszont lövésre kész vadászok várják őket. Az egyetlen, amit tehetnek, hogy továbbra is lapulnak. Aztán, amikor már csak egy kicsiny darabka maradt lekaszálatlanul, és Karak elkezdte a három irányba való rohanás gondolatát ajánlgatni, hogy legalább valakinek sikerüljön túlélni, Vuk ismét úgy érezte, hogy még mindig maradhat más lehetőség. „Várjunk – mondta –, még egyszer kileskelek”. Csak így érzékelhette, hogy a vadászszakmányról már lemondó és a kaszásokkal falatozgatni kezdő puskások távozásával megnyílt a szabadulás útja. Most már inálhatott a három ravaszdi, sikeresen megmenekültek. (...)

A már fiatalon is bölcs róka viselkedése remekül illusztrálja a környezeti kihívás által elindított cselekvési ciklus információs folyamatmodelljét, hiszen a veszélytudatosság felébredése és a veszély elkerüléséhez vezető akciót eredményező döntés közé a megfelelő pillanatokban iktat pótmegismerési „hurkokat”, amelyeknek a visszacsatolásai az adott pillanatban mindig optimalizálni tudja a reakcióit (kis csapatára is kiterjesztve a sikert).

Csakhogy Vuk viselkedése egy még izgalmasabb kérdéshez is elvezet minket. Vegyük észre, hogy az azonnali, gyors távolodás a veszélyt jelentő ellenség keltette zajtól a rókaidegrendszerbe mélyen bevésődött ösztön. Látszatra pusztán fikciós antropomorfizálás, írói lelemény volna tehát, hogy ez a menekülési reflex felülírható, és az „okos” ragadozó képes felültenni azokat a vadászokat, akik sok-sok, korábbi tapasztalattal megerősített algoritmushoz igazítják a maguk stratégiáját és viselkedését. Nem ostobák vagy lusták tehát, hogy falatozni kezdenek, mert kipróbált és jól bevált megelőző ismereteik alapján ők éppen ezzel hoznak jó döntést – ha lett volna róka a bűzában, már ki kellett volna rohannia, így a további feszült várakozás teljesen felesleges, idejüket és energiájukat bátran fordíthatják másra.

Ám az erdőt, az állatokat és az embereket jól ismerő Fekete István tisztában van vele, hogy az ösztönök felülírása mégiscsak lehetséges, magyarázható és értelmezhető. Utal is rá, hogy ne legyen kétségünk efelől. (...)

Modellszerűen: történetileg kialakult ellenérdekelte játszmákban a cselekvő felek választásait szabályozó algoritmus automatikusan érvényesülő szabályként működik, és ezért minden esetben az van előnyben, aki a másik majdani, előre jelezhető viselkedéséhez képes igazítani a magát. (Esetünkben a vadászok.) Ha azonban az algoritmust egykor kiformaló komplex valóságmezőben történik elmozdulás, akkor a korábban számtalanszor sikeresnek bizonyuló hagyományelem is csak korlátozott érvénnyel fogja előre jelezni a másik fél viselkedését, így az információs előny átkerül ahhoz, aki az elvárttal ellentétesen képes cselekedni.

Nem érdektelen kérdés, hogy Vuk és Íny a Karaktól megörökölt barlangban, emberektől távol felnevelt kölykei vajon milyen algoritmusnak megfelelően cselekszenek majd, ha hajtásba kerülnek. Még vérpezsdítőbbnek tűnik azonban annak fűrészése, hogy a hagyományra alapozott cselekvés eseti elégtelenségének felismerése milyen magasabb szintű, az általános és megszokott, de a különös és ritka viselkedésmintázatot egyidejűleg kezelni képes komplexebb algoritmus kialakítására és követésére vezet majd a vadászokat. És persze: mikor? Hiszen nem azonnali algoritmuscsere van szükség, mert a rókaállomány nagy részére igazak maradnak még a régi rutinok. De hány Vuk, hány eset kell hozzá, hogy felismerjék a változtatás szükségességét?

És mi van akkor, ha a vadászok helyébe vállalatvezetőt, politikust, orvost, meszteredőt vagy egyházi személyeket képzelünk? Mennyire izgalmas kihívás lehet valamennyiük számára a külvilág folyamatos figyelése, hogy a mindennapi működésük alapjául szolgáló algoritmusokat egykor kiformaló komplex valóságmezőben történt-e olyan elmozdulás, ami reflexiót, a hagyomány újraértékelését, horroribé dictu: viselkedésváltozást igényelne tőlük?

Forrás: <http://hirlevel.egov.hu> – Z. Karvalics László: A kis Vuk, mint információs specialista és innovátor; IT Business

Autótechnika

Javítás és kereskedelem

Az autójavítás és -vizsgálat, az autógyártás, az autó- és alkatrészkereskedelem műszaki, gazdasági szaklapja

XI. évfolyam, 2013/8. szám

Alapítva: 2002.

A lap a SZAKI (alapítás 1991.), illetve a kiadó AUTÓSZAKI, Karosszéria javítás és -fényezés, AUTÓHÁZ és AUTÓSZAKI-Junior folyóiratainak jogutódja.

HU-ISSN 1588-9858

Megjelenés: havonta

Példányszám: 4000

Kiadó és laptulajdonos: X-Meditor Lapkiadó, Oktatás- és Rendezvényszervező Kft. 9023 Győr, Csaba u. 21.

Felelős kiadó: Pintér-Pétek Imre

Szerkesztőség: X-Meditor Kft. Autó Üzletág

(Az AOE és a MAJOSZ pártoló tagja.)

Levélcím: 9002 Győr, Pf. 156.

Telefon: 96/618-074, fax: 96/618-063.

e-mail: auto@xmeditor.hu

web: www.autotechnika.hu • www.facebook.com/autotechnika

Főszerkesztő: dr. Nagyszokolyai Iván (Nszi)

(nszi@xmeditor.hu). Mobil: 06-30/3488-545.

Felelős szerkesztő: Csütörtöki Tamás, tel.: 96/618-061.

Szerkesztő: Ódor Eszter (odor.eszter@xmeditor.hu)

Telefon: 96/618-064, 06-30/453-7796

Külső munkatárs: Óri Péter

Alkotószervezők:

Bagi Mihály (szakképzés), Besze Sándor (motorjavítás, diagnosztika), Bódi Béla (autóelektronika), dr. Emőd István (autóipari kutatás-fejlesztés, alternatív hajtások), dr. Frank Tibor (irányítórendszerek), Gál István (járművilágítás), Gablini Gábor (márkakereskedelem), dr. Gellér Józsefné (kerék, gumibroncs), Horváth Tibor (gépjármű- és motorvizsgálat), Huszti Tibor (autóvilágosság), dr. Lakatos István (gépjárműdiagnosztika, márkakereskedelem), dr. Lévai Zoltán (folyóiratszerkesztés), dr. Lukács Pál (újrahasznosítás, recycling), Máthé István (motorkerékpár-technika), dr. Melegh Gábor (igazságügyi és műszaki szakértés), dr. Merétei Imre Tamás (emissziótechnika), dr. Paár István (emissziótechnika), dr. Palkovics László (menetszabályzó rendszerek), Petrók János (autós innovációk), Poniczy László (németországi tudósító), Spindler Tibor (autószervezet), Szemerédi László (kanadai tudósító), Sznási Róbert (karosszéria-javítás, szakképzés és érdekvédelem), Szilágyi Tamás (karosszéria-javítás és -fényezés), dr. Zöldy Máté (motor-tüzelőanyagok).

Marketing és reklámszervezés:

Ódor Eszter (odor.eszter@xmeditor.hu)

Tel.: 96/618-064, 06-30/453-7796

Szedészet és nyomdai előkészítés:

X-Meditor Lapkiadó, Oktatás- és Rendezvényszervező Kft.

Nyomdai előállítás:

Palatia Nyomda és Kiadó Kft.

Megrendelés és terjesztés: X-Meditor Kft. (9002 Győr, Pf 156.)

Stipsits Zsuzsanna, tel.: 96/618-067.

Előfizetési díj 2013. évre: 11 820 Ft.

Az előfizetési díj az áfát és a postaköltséget tartalmazza.

Megrendelhető a szerkesztőség címén, e-mail címén, telefonon vagy a www.autotechnika.hu oldalon.

A kiadó a hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállal! Nyersanyagot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője az

»OBSERVER«

BUDAPESTI MÉDIAICÉLŐ KL.

1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
<http://www.observer.hu>